

2006-06-12

PERSCOMMUNIQUÉ

Economische projecties voor België - Voorjaar 2006

(Artikel gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van het 2de kwartaal 2006)

In het verlengde van de publicatie van nieuwe projecties van het Eurosysteem voor het eurogebied in het maandbericht van de ECB, geeft dit artikel een beknopte voorstelling van de resultaten voor de Belgische economie in 2006 en 2007. Sinds de publicatie van de vorige projecties in december 2005, bleef de wereldeconomie, zoals verwacht, krachtig groeien, hoewel de stijging van de olieprijs zich voortzette, het monetaire beleid iets minder accommoderend werd en de euro apprecieerde ten opzichte van de Amerikaanse valuta.

In België herstelde de groei van de activiteit zich sinds eind 2005 sterker dan in het eurogebied als geheel. De context waarbinnen de nieuwe projectie-oefening plaatsvindt is dus enigszins dubbelzichtig: de uitgangssituatie van de projecties lijkt iets gunstiger dan in het afgelopen najaar, doordat de Belgische economie begin dit jaar vrij dynamisch was, terwijl sommige externe-omgevingsfactoren iets minder gunstig kunnen blijken op het vlak van de groei- en inflatievooruitzichten.

De projecties van het Eurosysteem zijn opgesteld rekening houdend met een handelsverkeer dat dynamisch zou zijn. De olieprijsnoteringen zouden zich, volgens de termijnmarkten, op een niveau boven de 70 dollar handhaven, terwijl de rentetarieven verondersteld worden te evolueren volgens de marktverwachtingen. De wisselkoersen, van hun kant, worden constant gehouden op het peil van medio mei, namelijk 1,27 dollar per euro. Tegen die achtergrond zou de bbp-groei in het eurogebied begin 2006 versnellen en zich vervolgens stabiliseren op ongeveer 0,5 pct. per kwartaal. De inflatoire druk zou ingehouden blijven, afgezien van de invloed die wordt uitgeoefend door de stijging van de energieprijzen in 2006 en door de wijzigingen in de indirecte belastingen in 2007.

In België is de economische activiteit geleidelijk aanmerkelijk verstevigd; de bbp-groei nam toe van 0,1 pct. in het eerste kwartaal van 2005 tot 0,6 pct. in het laatste kwartaal en zelfs tot 0,8 pct. in de eerste drie maanden van 2006, wat hoger is dan het potentiële groeitempo van de economie. Het herstel van de activiteit zou zich handhaven tijdens het tweede kwartaal van 2006, zoals blijkt uit de reeds beschikbare indicatoren. Als gevolg van de stijging van de olieprijs, de recente versteviging van de wisselkoers van de euro ten opzichte van de dollar, de oplopende rentetarieven en een verzwakking van de buitenlandse vraag, zou de economische groei in de loop van het jaar echter geleidelijk vertragen en dichter aansluiten bij het potentiële groeitempo. Al met al zou de reële bbp-groei oplopen van 1,5 pct. in 2005 tot 2,5 pct. in 2006. Hij zou in 2007 uitkomen op 2 pct. en aldus het verwachte expansietempo voor het eurogebied als geheel benaderen, nadat hij dit in 2006 zou overschrijden.

De meeste categorieën van de binnenlandse vraag, alsook de netto-uitvoer, zouden tijdens de twee projectiejaren bijdragen tot de bbp-groei, die derhalve evenwichtiger zou zijn samengesteld dan in 2004 en 2005. De investeringen, die in 2005 uitzonderlijk sterk waren gegroeid, zouden hun expansie voortzetten, zij het in een trager tempo. De particuliere consumptie zou dan weer steviger groeien onder invloed van een versnelling van de koopkracht van de gezinnen tengevolge van de vertraging van de inflatie. Hun beschikbaar inkomen zou eveneens profijt trekken van de effecten van de in 2001 ingezette belastinghervorming, de verlagingen van de sociale bijdragen en de groei van het inkomen uit vermogen; dit laatste wordt echter in grotere mate dan de andere inkomensbronnen gespaard. De spaarquote van de gezinnen zou geringe veranderingen vertonen en uitkomen op ongeveer 13 pct. van het beschikbare inkomen. De groei van de investeringen van gezinnen in woningen zou in 2006 relatief dynamisch blijven, gesteund door het nog steeds lage peil van de lange-termijnrente en de prijsstijgingen op de secundaire markt, en zou vervolgens vertragen in 2007. De investeringen van de lokale overheid zouden, van hun kant, worden beïnvloed door de cyclus van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen en zouden dus krachtig blijven in 2006, hoewel dit effect zou worden gecompenseerd door nieuwe verkopen van federale gebouwen. Het groeitempo van de uitvoer zou versnellen in 2006, onder invloed van de opleving, aan het begin van het jaar, van het handelsverkeer met de partners van het eurogebied. De groei van de uitvoermarkten zou

vervolgens vertragen, wat samen met de vertraagde effecten van de appreciatie van de euro, zou leiden tot een minder sterke uitvoerstijging. België zou niettemin minder marktaandeel verliezen dan in 2005. De versnelling van de invoer, die in 2005 werd ondersteund door de uitzonderlijke dynamiek van de investeringen, zou minder sterk zijn dan die van de uitvoer in 2006, zodat de netto-uitvoer positief zou bijdragen tot de groei. In 2007 zou de - nog altijd positieve - bijdrage ervan iets minder groot zijn. Ten slotte zou de bijdrage van de voorraden tot de bbp-groei in 2006 positief uitvallen en het jaar nadien verwaarloosbaar worden.

Het werkgelegenheidsverloop volgt doorgaans, zij het met enige vertraging, de bewegingen van de activiteit. In 2005 werden 39.000 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd ondanks de in het begin van dat jaar opgetekende conjunctuurvertraging, die door de werkgevers als tijdelijk werd beschouwd. Deze laatste maakten derhalve liever gebruik van flexibiliteitsmechanismen in de arbeidsorganisatie dan van ontslagen. Wegens dit verschijnsel van "labour hoarding" zou het conjunctuurherstel niet leiden tot een duidelijke versnelling van de werkgelegenheidscreatie, maar veeleer tot een hogere benutting van de arbeidskrachten. Dit zal tot uiting komen in een toename van de productiviteit per persoon, waarvan de groeivoet in 2006 en 2007 gemiddeld 1,3 pct. zou bedragen, wat aansluit bij haar lange-termijngroei, tegen slechts 0,6 pct. in 2005. Het aantal werkenden zou in België met ongeveer 80.000 eenheden toenemen over de periode 2006-2007. Aangezien de werkgelegenheidscreatie min of meer overeenstemt met de groei van de bevolking op arbeidsleeftijd, zou de geharmoniseerde werkloosheidsgraad maar licht afnemen, van 8,4 pct. in 2005 tot 8,2 pct. in 2006 en 2007.

Sinds 2004 werden de bewegingen van de totale inflatie in België voornamelijk bepaald door het prijsverloop van de energiedragers. Dit zou nog steeds het geval zijn tijdens de projectieperiode, aangezien de energiecomponent tot in de eerste maanden van 2007 een belangrijke bijdrage zou blijven leveren tot de stijging van de geharmoniseerde consumptieprijsindex. Gemiddeld over het jaar beschouwd, zou de totale inflatie teruglopen van 2,5 pct. in 2005 tot 2,4 pct. in 2006 en 1,9 pct. in 2007. De onderliggende inflatietendens zou slechts matig toenemen, tot 1,6 pct. aan het einde van 2007, onder meer ten gevolge van de matiging van de loonkosten in België.

De uurloonkosten zouden met 4,2 pct. toenemen over de jaren 2005-2006 als geheel, dat is een stijging die lager is dan de door de regering bekrachtigde nominale norm van 4,5 pct. De invoering van de nieuwe gezondheidsindex in januari 2006 heeft een vermindering van de automatische loonindexering als technisch gevolg, en heeft aldus deels tot dat resultaat bijgedragen. Gelet op de tijdelijke daling van de groeivoet van de productiviteit in 2005 zijn de loonkosten per eenheid product in 2005 met 1,6 pct. gestegen, een stijging die zou teruglopen tot 0,8 pct. in 2006 en 2007. Voor dit laatste jaar is de in de projectie aangenomen groei van de uurloonkosten 1,9 pct., van dezelfde grootteorde als de voorgaande jaren, en stemt hij grosso modo overeen met het verwachte indexeringseffect.

De resultaten van de overheidsfinanciën worden verkregen rekening houdend met het recente verloop van de fiscale ontvangsten, het endogene effect van de macro-economische omgeving, een uitgavenverloop dat berust op historische ontwikkelingen, en met de reeds genomen maatregelen. De projectie-oefening anticipeert niet op de aanvullende overheidsmaatregelen die in de loop van de komende maanden zouden worden genomen, naar aanleiding van de door de federale regering aangekondigde bijkomende begrotingscontrole voor 2006 of in het kader van de begroting voor 2007. In dat licht zou het overheidssaldo, nadat in 2005 een beperkt overschot werd geboekt van 0,1 pct. bbp, een tekort vertonen van 0,3 pct. in 2006 en 1,2 pct. in 2007. De rentelasten zouden verder afnemen en de fiscale ontvangsten zouden profiteren van het gunstige conjunctuurklimaat, vooral in 2006; die ontwikkelingen zijn echter meer dan volledig gecompenseerd door het verdwijnen van het positieve effect van de niet-recurrente factoren.

Ondanks de voor 2006 en 2007 verwachte begrotingstekorten zou de schuldgraad tijdens die jaren blijven dalen, tot 90,4 pct. bbp in 2006 en 88,7 pct. bbp in 2007.

Projecties voor de Belgische economie: synthese van de belangrijkste resultaten
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2003	2004	2005	2006 r	2007 r
GROEI (voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)					
Bbp tegen prijzen van 2000	0,9	2,4	1,5	2,5	2,0
Bijdragen aan de groei :					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend voorraadwijziging	1,0	2,0	2,8	1,7	1,9
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,0	-0,3	-0,9	0,4	0,2
Voorraadwijziging	-0,1	0,7	-0,3	0,4	-0,1
PRIJZEN EN KOSTEN					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	1,5	1,9	2,5	2,4	1,9
Gezondheidsindex	1,5	1,6	2,2	1,7	1,9
Bbp-deflator	1,7	2,3	2,2	1,5	1,9
Ruilvoet	-0,1	-0,5	-0,7	-0,6	0,1
Loonkosten per eenheid product in de particuliere sector	0,2	0,0	1,6	0,8	0,8
Uurloonkosten in de particuliere sector	1,5	1,9	1,8	2,4	1,9
Productiviteit per arbeidsuur in de particuliere sector	1,3	1,9	0,2	1,6	1,1
ARBEIDSMARKT					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde jaar-op-jaarverandering in duizenden eenheden)	-3,3	23,7	38,5	38,2	41,6
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ¹ (pct. van de beroepsbevolking)	8,2	8,4	8,4	8,2	8,2
INKOMENS					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	-1,0	-0,2	1,3	1,8	2,2
Spaarquote van de particulieren (pct. van het beschikbare inkomen)	14,3	12,8	13,0	12,7	13,0
OVERHEIDSFINANCIËN					
Primair saldo (pct. bbp)	5,4	4,8	4,5	3,9	2,8
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen van de overheid (pct. bbp) ²	0,1	0,0	0,1	-0,3	-1,2
Overheidsschuld (pct. bbp)	98,5	94,7	93,3	90,4	88,7
LOPENDE REKENING (pct. bbp volgens de betalingsbalans)					
	4,1	3,4	1,7	2,1	2,3

Bronnen: EC, INR, NIS, NBB.

¹ « Adjusted series » (Eurostat).

² Volgens de in het kader van de procedure bij buitensporige overheidstekorten (EDP) gehanteerde methodologie.